Inspreken bij het Politiek Beraad van 25 juni 2023

Dames en heren,

Ik heb nooit gedacht dat ik in uw gemeenteraad zou inspreken. Mijn politiek-bestuurlijke ervaring fluisterde me in het **niet** te doen, want je wordt misschien verkeerd begrepen, maar mijn andere professionele loopbaan (*) dwingt me hiertoe. N**iet** inspreken zou mij de houding van luiaard en lafaard bezorgen. Dat kon ik niet aan. Vandaar.

Bij de agendapunten 5a en 5b van deze avond wil ik voor twee elementen expliciete aandacht vragen. Het gaat me **niet** om politiek gewin, het gaat **wel** om: **akoestiek** en **onderwijsrendement**. En misschien gaat het wel om capaciteitsproblemen, maar daar ga ik niet over. Ik werd alert toen ik hoorde dat er op de Horsten geen gymnastieklokaal in de school werd gebouwd, terwijl er nu al capaciteitsproblemen zijn in “De Veste” en ’t Wooldrik niet kan opvangen.

Borne heeft al 40 jaar mooie vruchten geplukt van multifunctionaliteit op het gebied van sport en onderwijs. Een optimaal sportcomplex, voor een deel gefinancierd door onderwijs vanwege de gymnastiek lessen die dankzij busvervoer, fietsen of ‘een stuk(je) lopen’ daar plaats vonden. Dat daardoor bewegingsonderwijstijd werd vermorst, namen we voor lief. De reistijd viel immers in de schooltijd. Dat daardoor het rendement van het onderwijs werd ingeperkt realiseerden we ons te weinig.

Alleen op plekken waar meerdere scholen bij elkaar stonden werd een gymnastieklokaal neergezet en als zodanig goed ingericht. Dus op de Stroom Esch en de Wensinkhof. Alleen de Eschschool had een eigen gymlokaal, omdat daar sprake was van een centrumfunctie. Er werd creatief gecombineerd. Het was niet altijd leuk voor de leerkrachten en het kostte ook veel onderwijstijd. Tijd die we door onze ingewikkelder samenleving nu in het onderwijs echt te kort komen.

Er veranderde ook wat. Vroeger hadden scholen grotere klassen, maar in totaal minder leerlingen. Nu lijkt het er op dat een ideale school met een redelijke gemiddelde groepsgrootte zeker 10 tot 12 groepen moet hebben om behapbaar en budgettair haalbaar te zijn..

Na deze kenschets mijn eerste thema: akoestiek.

In het ontwerp van ’t Wooldrik staat een onderwijshal gepland inhoudende 3 gymnastiekzalen met onderlinge afschermingswanden volgens de normen van de KVLO. Het lijkt op het concept van de “De Veste” op de Bornsche Maten. **Maar dat is niet zo!** Inhoudelijke deskundigen zijn toen met de planvorming akkoord gegaan omdat in dat ontwerp alleen de twee buitenste twee zalen door het onderwijs zouden worden gebruikt. Die zijn ook als echte gymnastiekzaal prima ingericht. De hal als geheel was nodig voor Apollo om drie volleybalvelden te situeren met afschermwanden. Thans worden door vertraagde procedures en dus een overvloed aan leerlingen alle drie zalen gelijktijdig gebruikt. De middenzaal is een ramp qua akoestiek en ook onvoldoende ingericht. In de buitenzaal staan bevoegde leerkrachten bewegingsonderwijs te verzorgen met oordopjes in. Stelt u het zich voor: een vakinhoudelijk deskundige verzorgt een wettelijk voorgeschreven bewegingsonderwijsprogramma met oordopjes in, waardoor zijn pedagogische kwaliteit wordt ingeperkt. Het vakmanschap wordt gekortwiekt. Van de zomer gaat men proberen akoestische verbeteringen te doen, maar laat u niet gek maken, alle maatregelen werken in zo’n situatie onvoldoende. Een teken aan de wand is dat de KVLO met Hogeschool Fontys in Eindhoven een wetenschappelijk onderzoek is gestart naar gehoorbeschadigingen bij gymnastiekleraren die in sporthallen moeten lesgeven. De situatie wordt nog nijpender, omdat – zoals ik al zei- de schoolnieuwbouw in de Horsten zonder gymnastiekzaal plaats vindt.

Bij optie C en optie D van uw toekomstige besluitvorming is een nieuw sportcomplex en een nieuwe school aan de orde. Wat is er mis om dan niet naar een optimale situatie te kijken ?

Wat mij betreft zijn die drie gymnastieklokalen naast elkaar met tussenwanden op ’t Wooldrik en de school met alleen een speellokaal voor kleuters **het probleem**. De misser. De blunder.

Geef de school (als kindcentrum, dus ook voor bijzondere kinderen – inclusie - en de BSO) de mogelijkheid een gymnastieklokaal in te passen, eventueel door het wettelijk verplichte speellokaal voor de kleuters met de gymnastiekzaal te integreren en er ook een multifunctionele ruimte van te maken. Ga toch nog eens kijken naar De Wensinkhof en zie hoe dat door wethouder Lex Alberts en het schoolbestuur is opgelost. Het klopt, dat je dan het bestemmingsplan moet oprekken omdat je een gedeelte van het gebouw naar 6 meter hoogte moet brengen, maar dat lijkt op die plek geen reëel probleem. Ik weet ook dat het meer geld kost, maar niet de 1,1 miljoen die in sommige standaard-handleidingen staat, want je integreert het in het gebouw en “de eerste inrichting” hoeft niet in de sporthal te worden besteed en door te integreren win je ruimte. Dat hier juridische consequenties bij kunnen ontstaan, lijkt me een uitdaging.

Handhaaf dus twee gymzalen in ’t Wooldrik voor Zenderen, Hertme, de Flora en eventueel overloop van de Bornsche Maten.

Maar let op: je moet in die zogenaamde onderwijshal op ‘t Wooldrik wel de vierkante meters behouden van het huidige ontwerp, want anders breng je het dubbelgebruik door sportverenigingen in gevaar en krijg je opnieuw, maar andere capaciteitsproblemen. Dat is absoluut niet mijn bedoeling.

Dames en heren,

Het kost meer, maar weeg alstublieft af of die meerkosten opwegen tegen het verlies aan onderwijstijd en onderwijsrendement in de komende 30 jaar. Weeg ook af: wat is een Kindcentrum zonder bewegingsruimte? En als u me niet gelooft, ga nog eens met leerkrachten (de praktische uitvoerders) praten.

Wethouder, schoolbestuur en andere betrokkenen kijk elkaar nog eens diep in de ogen en realiseer je dat je het over de toekomst van ons allen gaat.

*)

Inspreker Bram Donkers was: onderwijzer, volledig bevoegd gymnastiekleraar, opleidingsmanager op een Pabo, bewegingswetenschapper, manager curriculumontwikkeling, sporter, directeur van een ALO en van HBO-opleidingen Psychomotorische Therapie en sportmanagement, daarnaast adviseur van verschillende departementale commissies op het gebied van techniekonderwijs, vrijwilligerswerk en sportstimulering.

**)

KVLO (Koninklijke Vereniging Leraren Lichamelijke Opvoeding) Landelijk vakvereninging en onderwijsbond.